

Proef in Brabants verpleeghuis slaat aan

Boterzacht laken moet decubitus tegengaan

Anita van Asperdt: ik heb geen harde cijfers, maar ben ervan overtuigd dat de lakens een meerwaarde zijn in de strijd tegen decubitus.

Decubitus veroorzaakt veel leed. Daarnaast kost het de Nederlandse samenleving een hoop geld. Piet Hezemans van het gelijknamige textielbedrijf is er van overtuigd dat hij een sleutel in handen heeft om dit bedrag naar beneden te krijgen. En misschien nog wel belangrijker: om bij te dragen aan het verhogen van de kwaliteit van leven. Hij ontwikkelde extra zachte lakens. In zorgcentrum Sint Joris in Oirschot worden die gebruikt. De resultaten zijn positief.

Tekst en foto's Annet van den Berg

De bewoners van de twee psychogeriatrica afdelingen van Sint Joris in Oirschot zijn op dit moment allen vrij van decubitus. Volgens Anita van Asperdt, manager psychogeriatrica en MT-lid, hebben de speciale zachte lakens die het Brabantse zorgcentrum sinds ruim een half jaar op proef gebruikt op een van de twee verpleegafdelingen hieraan een bijdrage geleverd. "Ik heb weliswaar geen harde cijfers, maar ik ben ervan overtuigd dat de lakens een meerwaarde zijn."

Decubitus is een groot probleem. Niet alleen veroorzaken doorligwonden heel veel leed, ze kosten de Nederlandse samenleving op jaarbasis 1,2 tot 1,9 miljard euro aan onder meer het verzorgen van de wonden. Piet Hezemans van Hezemans Textiel in het Brabantse Eersel trok zich het probleem aan en bedacht samen met zijn vrouw een oplossing in de vorm van lakens, waarin een weefsel en een breisel zijn gecombineerd. De hoogwaardige vezel, de gaardikte, heel veel draden in de breedte en de lengte en de juiste binding zorgen ervoor dat boterzachte lakens ontstaan, aldus Hezemans.

Zorgcentrum Sint Joris is klant van het textielbedrijf en nam de proef op de som om de lakens te testen. De bewoners van twee psychogeriatrische afdelingen met elk zestien dementerende bewoners worden met elkaar vergeleken. Op de ene afdeling worden ‘normale’ lakens gebruikt, terwijl op de andere de lakens en slopen op de bedden van de bewoners zijn vervangen door de extra zachte exemplaren.

Beleid

Het beleid van Sint Joris was altijd al sterk gericht op het voorkomen van decubitus. Van Asperdt geeft aan dat er een beduidend verhoogde kans is dat bewoners die in de vegeterende fase verkeren decubitus ontwikkelen. Er ontstaan dan rode vlekken op de kwetsbare delen, zoals schouders, stuit, ellebogen en hielen, het voorstadium van decubitus. “En je ziet dat daar nauwelijks tot geen sprake van is, terwijl je dat wel

Enthousiasme over nieuw lakens

Op de verpleegafdeling van Sint Joris in Oirschot loopt al enige tijd een proef met speciale, door Hezemans ontwikkelde, lakens die decubitus moeten tegengaan. Onlangs is het Elkerliek Ziekenhuis in Helmond er ook mee gaan experimenteren. Het enthousiasme in Helmond werkt aanstekelijk en in het Deventer Ziekenhuis zijn de positieve geluiden reden om de claim van minder decubitus wetenschappelijk te willen onderbouwen. “In Deventer waren ze aanvankelijk sceptisch, maar hebben ze – aangestoken door het enthousiasme van een oud-studiegenoot die in het Elkerliek Ziekenhuis werkt – uiteindelijk besloten dat ik langzamerhand mocht komen. Ze waren heel enthousiast”, aldus Piet Hezemans van het textielbedrijf.

zou mogen verwachten wanneer mensen bedlegerig zijn.”

Sint Joris heeft niet heel vaak te maken met cliënten met doorligwonden. “Als daar sprake van is, gaat het vaak om mensen die vanuit de thuissituatie hier naartoe komen of vanuit het ziekenhuis”, vervolgt Van Asperdt. Het idee is dat de

speciale lakens ook een bijdrage kunnen leveren aan een sneller herstel wanneer daadwerkelijk sprake is van decubitus. Hiermee heeft het verpleeghuis echter geen ervaring op gedaan. “Naar mijn mening is er in de thuissituatie, maar nog meer bij ziekenhuisopnames winst te halen.”

Van Asperdt is overtuigd van dat de theorie van Hezemans dat de speciale lakens decubitus tegengaan ook de praktijk is. Zelf heeft ze de lakens thuis gebruikt om het verschil te voelen. “En je merkt dat de lakens echt veel zachter zijn. Als je normaal gesproken schone lakens op je bed doet, stap je de eerste dag in een fris bed, maar op de tweede dag heb je dat gevoel al niet meer. Bij deze lakens heb ik dat gevoel zelfs nog na een week.”

Kruimels

Niet alleen de zachtheid noemt Van Asperdt als voordeel van de lakens. Voor de hoelakens geldt bovendien dat ze heel strak om de matras worden gespannen, zodat geen plooiën ontstaan. Plooiën zijn een van de risicofactoren bij het ontstaan van decubitus. “Bovendien zorgt het materiaal ervoor dat je kruimels ook heel gemakkelijk van het laken kunt afvegen”, vervolgt Van Asperdt. Ook de aanwezigheid van kruimels in bed speelt een rol bij het ontstaan van doorligwonden. Ander voordeel is dat de lakens zo glas zijn dat het omdraaien in bed vergemakkelijkt wordt. “Daarnaast hebben de lakens een enigszins chique uitstraling; het oog wil tenslotte ook wat.”

Inmiddels is bij Sint Joris al besloten om bij de nieuwe locatie die dit jaar wordt geopend, woonzorgboerderij D’n Bolle Akker in Vessem, direct te kiezen voor de nieuwe lakens. Overigens kosten ze in aanschaf wel iets meer dan de lakens die normaal worden gebruikt. Volgens Hezemans gaat het om een prijsverschil van rond de vijf euro. Een bedrag dat snel terugverdiend wordt. Van Asperdt: “Je moet rekenen dat voor de behandeling van decubitus soms gaasjes nodig zijn die wel 8 euro per stuk kosten. En daar heb je er soms een aantal per dag van nodig.”

Bij Sint Joris in Oirschot is het beleid altijd al sterk gericht geweest op het voorkomen van decubitus.